

BÀI TẬP ÔN HÈ
CHỦ ĐỀ 3: DẤU CÂU
MÔN: TIẾNG VIỆT – LỚP 4

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Lý thuyết

STT	Dấu câu	Tác dụng	Ví dụ
1	Dấu hai chấm	Báo hiệu bộ phận đứng sau nó là lời nói trực tiếp của nhân vật (được dùng để phối hợp với dấu ngoặc kép hay dấu gạch đầu dòng)	Nó tò mò nhìn lá non: - Bạn ở đâu đến vậy?
		Báo hiệu bộ phận đứng sau nó là lời giải thích cho bộ phận đứng trước	Ông bố vẫn mãi mê với những con số: Ông đang phải kiểm tra sổ sách.
2	Dấu ngoặc kép	Dẫn lời nói trực tiếp của nhân vật hoặc của người nào đó	Mẹ về khen bé: “Cô tiên xuống trần”
		Đánh dấu những từ ngữ được dùng với ý nghĩa đặc biệt	Một sớm, thằng Hùng, mới “nhập cư” vào xóm tôi, dắt chiếc xe đạp gần hết hơi ra tiệm sửa xe của bác Hai.
3	Dấu gạch ngang	Đánh dấu chỗ bắt đầu lời nói của nhân vật trong đối thoại	Một chị phụ nữ nhìn tôi cười, hỏi: - Em là con nhà ai mà đến giúp chị chạy muối thế này?
		Đánh dấu phần chú thích	Một lần, bác sĩ Ly – một người nổi tiếng nhân từ - đến thăm bệnh cho ông chủ quán trọ.
		Đánh dấu các ý trong một đoạn liệt kê	Danh từ được chia thành 2 loại, bao gồm: - Danh từ chung - Danh từ riêng

Bài tập vận dụng

Bài 1: Nối ví dụ tương ứng với tác dụng của dấu hai chấm

Có một họa sĩ trẻ nói với ông:
- Ngài thật là một người sung sướng.

60 bức tranh được chọn treo ở triển lãm (trong đó có 46 bức đoạt giải) đã làm nên một phòng tranh đẹp: màu sắc tươi tắn, bố cục rõ ràng, ý tưởng hồn nhiên, trong sáng mà sâu sắc

Hôm ấy, cô giáo dẫn một bạn gái vào lớp và nói với chúng tôi: “Đây là Diệu Chi, bạn mới của lớp ta.”

Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời nói gián tiếp của nhân vật

Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời nói trực tiếp của nhân vật

Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời giải thích cho bộ phận đứng trước

Bài 2: Điền từ thích hợp vào chỗ trống

đoạn văn, trọn vẹn, dẫn lời nói trực tiếp, dấu hai chấm

Dấu ngoặc kép thường được dùng để trích ..... của nhân vật hoặc của người nào đó. Nếu lời nói trực tiếp là một câu ..... hoặc một ..... thì trước dấu ngoặc kép ta phải dùng thêm .....

Bài 3: Em hãy sử dụng dấu hai chấm để viết lại các câu sau:

a. Trên sân trường có rất nhiều loại cây khác nhau cây phượng, cây bàng, cây xà cừ, cây bằng lăng và cả cây sấu.

.....

.....

.....

b. Vừa bước vào lớp, thầy giáo đã hỏi chúng tôi các em đã hoàn thiện bài tập về nhà cả rồi chứ?

.....

.....

.....

Bài 4: Nối các câu văn chứa dấu gạch ngang với tác dụng tương ứng

Một bữa Pa-xcan đi đâu về khuya, thấy bố mình – một viên chức tài chính – vẫn cặm cụi trước bàn làm việc.	Chú thích bố của Pa-xcan làm nghề gì
“Những dãy tính cộng hàng ngàn con số, một công việc buồn tẻ làm sao!” – Pa-xcan nghĩ thầm.	Chỗ bắt đầu lời nói của nhân vật trong đối thoại và chú thích
- Con hi vọng món quà nhỏ này có thể làm bố bớt nhức đầu vì những con tính – Pa-xcan nói.	Chú thích đây là lời nói của nhân vật

Bài 5: Chỉ ra tác dụng của dấu ngoặc kép trong các trường hợp sau:

a. Thôi cơm, nấu nước, bế em

Mẹ về khen bé: “Cô tiên xuống trần”

.....

.....

.....

.....

b. Có bạn tắc kè hoa

Xây “lầu” trên cây đa

Rét, chơi trò đi trốn

Đội ẩm trời mới ra

.....

.....

.....

.....

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAHAY.COM****Bài 1: Nối ví dụ tương ứng với tác dụng của dấu hai chấm**

Có một họa sĩ trẻ nói với ông:

- Ngài thật là một người sung sướng.

60 bức tranh được chọn treo ở triển lãm (trong đó có 46 bức đoạt giải) đã làm nên một phòng tranh đẹp: màu sắc tươi tắn, bố cục rõ ràng, ý tưởng hồn nhiên, trong sáng mà sâu sắc

Hôm ấy, cô giáo dẫn một bạn gái vào lớp và nói với chúng tôi: “Đây là Diệu Chi, bạn mới của lớp ta.”

Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời nói gián tiếp của nhân vật

Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời nói trực tiếp của nhân vật

Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời giải thích cho bộ phận đứng trước

Phương pháp:

Em đọc kỹ các ví dụ để nối cho phù hợp.

Lời giải chi tiết:

Có một họa sĩ trẻ nói với ông: - Ngài thật là một người sung sướng.		Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời nói gián tiếp của nhân vật
60 bức tranh được chọn treo ở triển lãm (trong đó có 46 bức đoạt giải) đã làm nên một phòng tranh đẹp: màu sắc tươi tắn, bố cục rõ ràng, ý tưởng hồn nhiên, trong sáng mà sâu sắc		Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời nói trực tiếp của nhân vật
Hôm ấy, cô giáo dẫn một bạn gái vào lớp và nói với chúng tôi: “Đây là Diệu Chi, bạn mới của lớp ta.”		Báo hiệu bộ phận đứng sau là lời giải thích cho bộ phận đứng trước

Bài 2: Điền từ thích hợp vào chỗ trống

đoạn văn, trọn vẹn, dẫn lời nói trực tiếp, dấu hai chấm

Dấu ngoặc kép thường được dùng để trích ..... của nhân vật hoặc của người nào đó. Nếu lời nói trực tiếp là một câu ..... hoặc một ..... thì trước dấu ngoặc kép ta phải dùng thêm .....

Phương pháp:

Em đọc kĩ và điền từ phù hợp vào chỗ chấm để nói lên tác dụng của dấu ngoặc kép.

Lời giải chi tiết:

Dấu ngoặc kép thường được dùng để trích **dẫn lời nói trực tiếp** của nhân vật hoặc của người nào đó. Nếu lời nói trực tiếp là một câu **trọn vẹn** hoặc một **đoạn văn** thì trước dấu ngoặc kép ta phải dùng thêm **dấu hai chấm**.

Bài 3: Em hãy sử dụng dấu hai chấm để viết lại các câu sau:

a. Trên sân trường có rất nhiều loại cây khác nhau cây phượng, cây bàng, cây xà cừ, cây bằng lăng và cả cây sấu.

b. Vừa bước vào lớp, thầy giáo đã hỏi chúng tôi các em đã hoàn thiện bài tập về nhà cả rồi chứ?

Phương pháp:

Em đọc kĩ hai câu và sử dụng dấu hai chấm vào những vị trí phù hợp để viết lại câu.

Lời giải chi tiết:

a. Trên sân trường có rất nhiều loại cây khác nhau: cây phượng, cây bàng, cây xà cừ, cây bằng lăng và cả cây sấu.

b. Vừa bước vào lớp, thầy giáo đã hỏi chúng tôi: “Các em đã hoàn thiện bài tập về nhà cả rồi chứ?”

Bài 4: Nối các câu văn chứa dấu gạch ngang với tác dụng tương ứng

Một bữa Pa-xcan đi đâu về khuya, thấy bố mình – một viên chức tài chính – vẫn cặm cụi trước bàn làm việc.

“Những dãy tính cộng hàng ngàn con số, một công việc buồn tẻ làm sao!” – Pa-xcan nghĩ thầm.

- Con hi vọng món quà nhỏ này có thể làm bố bớt nhức đầu vì những con tính – Pa-xcan nói.

Chú thích bố của Pa-xcan làm nghề gì

Chỗ bắt đầu lời nói của nhân vật trong đối thoại và chú thích

Chú thích đây là lời nói của nhân vật

Phương pháp:

Em đọc kĩ các câu văn và xác định tác dụng của dấu gạch ngang được sử dụng trong câu đó.

Lời giải chi tiết:

Một bữa Pa-xcan đi đâu về khuya, thấy bố mình – một viên chức tài chính – vẫn cặm cụi trước bàn làm việc.	→	Chú thích bố của Pa-xcan làm nghề gì
“Những dãy tính cộng hàng ngàn con số, một công việc buồn tẻ làm sao!” – Pa-xcan nghĩ thầm.	↗	↘
- Con hi vọng món quà nhỏ này có thể làm bố bớt nhức đầu vì những con tính – Pa-xcan nói.	↘	↗
		Chỗ bắt đầu lời nói của nhân vật trong đối thoại và chú thích
		Chú thích đây là lời nói của nhân vật

Bài 5: Chỉ ra tác dụng của dấu ngoặc kép trong các trường hợp sau:

a. Thổi com, nấu nước, bế em

Mẹ về khen bé: “Cô tiên xuống trần”

b. Có bạn tặc kè hoa

Xây “lầu” trên cây đa

Rét, chơi trò đi trốn

Đợi âm trời mới ra

Phương pháp:

Em đọc kỹ các câu thơ và xác định tác dụng của dấu ngoặc kép được sử dụng ở đó.

Lời giải chi tiết:

a. Dấu ngoặc kép được dùng để dẫn lời nói của mẹ với bé.

b. Dấu ngoặc kép được dùng để đánh dấu từ ngữ được dùng với nghĩa đặc biệt (từ lầu được dùng với nghĩa là tổ của tặc kè hoa)